

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده علوم انسانی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی گرایش مدیریت ورزشی

عنوان:

بررسی میزان خلاقیت و عناصر آن در کارشناسان فوق برنامه دانشگاههای تهران

نگارنده:

لیزا نجار

استاد راهنما

دکتر هاشم کوزه چیان

استاد مشاور

دکتر محمد احسانی

بسمه تعالی

تأییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع کارشناسی ارشد

اعضای هیات داوران نسخه نهایی پایان نامه آقای / خانم تحت عنوان

"....."

را از نظر فرم و محتوا بررسی نموده و پذیرش آن را برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

پیشنهاد می کنند .

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی
۱-استاد راهنما:	محمد احسان	
۲-استاد مشاور:	دکتر سحر کریمی	
۳-استاد ناظر:	سید حبیب	
۴-استاد ناظر:	سید امیر	
۵- نماینده تحصیلات تکمیلی:	دکتر سحر کریمی	

آیین‌نامه چاپ پایان نامه (رساله)‌های دانشجویی دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله)‌های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، مبین بخشی از فعالیتهای علمی- پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش‌آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می‌شوند:

ماده 1: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله)ی خود، مراتب را قبلاً به طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده 2: در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه)، عبارت ذیل را چاپ کند:

«کتاب حاضر حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی است که در سال 1387 در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی جناب آقای دکتر هاشم کوزه چیان و مشاوره جناب آقای دکتر محمد احسانی از آن دفاع شده است.»

ماده 3: به منظور جبران بخشی از هزینه‌های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می‌تواند مزاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده 4: در صورت عدم رعایت ماده 3، 50% بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأدیه کند.

ماده 5: دانشجو تعهد و قبول می‌کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می‌تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می‌دهد به منظور استیفای حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده 4 را از محل توقیف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده 6: اینجانب **لیزا نجار** دانشجوی رشته **تربیت بدنی و علوم ورزشی** مقطع کارشناسی ارشد تعهد فوق و ضمانت اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می‌شوم.

نام و نام خانوادگی: **لیزا نجار**

تاریخ و امضا:

دستورالعمل حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهشهای علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: عنایت به سیاستهای پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیات علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهشهای علمی که تحت عنوان پایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد ذیل را رعایت نمایند:

ماده 1: حقوق مادی و معنوی پایان‌نامه/رساله‌های مصوب دانشگاه متعلق به دانشگاه است و هر گونه بهره برداری از آن باید با ذکر نام دانشگاه و رعایت آیین نامه‌ها و دستورالعملهای مصوب دانشگاه باشد.

ماده 2: انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجامع علمی میباید به نام دانشگاه بوده و استاد راهنما نویسنده مسئول مقاله باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی به صورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده 3: انتشار کتاب حاصل از نتایج پایان‌نامه/رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با مجوز ترکیبی صادره از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه و بر اساس آیین نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده 4: ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارایه در جشنواره های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/رساله و تمامی طرحهای تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنما یا مجری طرح از طریق حوزه پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده 5: این دستورالعمل در 5 ماده و یک تبصره در تاریخ 1384/4/25 در شورای پژوهشی دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است و هر گونه تخلف از مفاد این دستورالعمل، از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری خواهد بود.

نام و نام خانوادگی: لیزا نجار

تاریخ و امضاء:

تقدیم به:

خانواده عزیزم که در طول دوران تحصیل پیوسته یاور و همراهم بوده و در طی این مدت با شکیبایی همواره مرا یاری نموده‌اند.

«من لم يشكر المخلوق، لم يشكر الخالق»

خداوند متعال را شکر و سپاس که توفیق تعلیم و تربیت را به این بنده ارزانی داشت. در اینجا بر خود لازم می‌دانم که از استاد راهنمای گرانقدر جناب آقای دکتر هاشم کوزه چیان که با راهنماییهای علمی و اخلاقی خود اینجانب را در طول این تحقیق و مراحل تحصیل یاری نمودند تشکر و قدردانی نمایم و همچنین از جناب آقای دکتر محمد احسانی که مشاوره پایان نامه را عهده‌دار بودند و از راهنماییهای ارزشمند ایشان استفاده نمودم کمال تشکر و قدردانی را دارم. در پایان از تمام دوستان عزیز و گرامی که از کمکها و راهنماییهای ارزشمند آنها در تمام مراحل تحصیل بهره‌مند شده‌ام تشکر و قدردانی می‌نمایم.

چکیده

این تحقیق برای بررسی میزان خلاقیت و عناصر آن (انعطاف - سیالی - ابتکار و بسط) در کارشناسان برنامه های تربیت بدنی دانشگاههای تهران صورت گرفته است. نمونه آمای تحقیق شامل کل کارشناسان فوق برنامه تربیت بدنی دانشگاههای تهران می باشد و تعداد آنان 80 نفر بود. روش این تحقیق توصیفی از نوع پیمایشی است. بطور کلی خلاقیت به معنای توانایی تولید اندیشه ها و ایده های جدید و ترکیب آنها با یکدیگر و بیشتر در جنبه های فکری نظری و به اصطلاح فعالیتهای ذهنی و طراحی قبل از عمل به کار می رود و دارای چهار عنصر به شرح زیر می باشد.

1- سیالی: استعداد تولید ایده های فراوان

2- بسط: استعداد توجه به جزئیات

3- ابتکار: استعداد تولید ایده های بدیع غیرعادی و تازه

4- انعطاف پذیری: استعداد تولید ایده ها و روشهای گوناگون

ابزار تحقیق شامل 1- پرسشنامه ویژگی های شخصی نمونه ها و 2- پرسشنامه خلاقیت می باشد. بررسی آمار استنباطی نشان می دهد که میان وضعیت تحصیلی، جنس و سابقه کار کارشناسان تربیت بدنی و میزان خلاقیت آنان رابطه معنی داری وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری: نتایج حاصله نشان می دهد که ویژگیهای فردی (سن، جنس، سابقه کار، میزان تحصیلات) تأثیری در میزان خلاقیت کارشناسان ندارد. این پژوهش نشان داد که میزان ظهور عناصر سیالی و ابتکار در کارشناسان مرد بیشتر از کارشناسان زن می باشد و عناصر بسط و انعطاف در زنان بیشتر از مردان کارشناس می باشد. این نتایج ممکن است تحت تأثیر عوامل فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و ... در کشورمان قرار گرفته باشد.

واژه های کلیدی: خلاقیت، بسط، ابتکار، انعطاف پذیری، سیالی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
فصل اول: طرح تحقیق	
2	1-1- مقدمه.....
3	2-1- بیان مسئله و سؤالهای اصلی تحقیق.....
7	3-1- اهمیت و ضرورت تحقیق.....
8	4-1- اهداف پژوهش.....
8	1-4-1- هدف کلی.....
8	2-4-1- اهداف ویژه.....
9	5-1- فرضیه های پژوهش.....
9	6-1- روش تحقیق و روش گردآوری اطلاعات.....
10	7-1- محدودیت های تحقیق.....
10	1-7-1- محدوده های در کنترل محقق.....
10	1-7-2- محدوده های خارج از کنترل محقق.....
10	8-1- واژگان تحقیق.....

فصل دوم - ادبیات و پیشینه تحقیق

13	1-2- مقدمه.....
13	2-2- مبانی نظری.....
14	1-2-2- خلاقیت.....
17	2-2-2- نظریه های خلاقیت.....
18	1-2-2-2- نظریه های کهن.....
18	2-2-2-2- نظریه های تداعی رفتار.....
19	3-2-2-2- نظریه انسان گرایی.....
20	4-2-2-2- نظریه شناخت گرایی.....
20	5-2-2-2- نظریه گشتالت.....

- 21..... نظریه اسکاتل 6-2-2-2
- 21..... نظریه گیلفورد 7-2-2-2
- 22..... نظریه تورنس 8-2-2-2
- 23..... نظریه آمابیل 9-2-2-2
- 23..... نظریه عصب شناسی 10-2-2-2
- 24..... فرایند خلاقیت 3-2-2-2
- 24..... فرایند خلاقیت از نظر هلم هولتز 1-3-2-2
- 24..... فرایند خلاقیت از نظر والاس 2-3-2-2
- 25..... فرایند خلاقیت از نظر استین 3-3-2-2
- 26..... فرایند خلاقیت از نظر عابد 4-3-2-2
- 26..... فرایند خلاقیت از نظر مالاگا 5-3-2-2
- 27..... فرایند خلاقیت از نظر آلبرشت 6-3-2-2
- 28..... مؤلفه های خلاقیت 4-2-2-2
- 29..... عوامل موثر بر خلاقیت 5-2-2-2
- 29..... عوامل توسعه خلاقیت 1-5-2-2
- 29..... عوامل فردی 1-1-5-2-2
- 31..... عوامل محیطی 2-1-5-2-2
- 36..... سایر عوامل تأثیر گذار در خلاقیت 2-5-2-2
- 38..... ویژگیهای افراد خلاق 6-2-2-2
- 40..... ویژگیهای گروه خلاق 7-2-2-2
- 41..... تکنیکهای توسعه خلاقیت 8-2-2-2
- 45..... ضرورت و اهمیت خلاقیت 9-2-2-2
- 46..... نقش و اهمیت خلاقیت از جنبه کلی و عمومی 10-5-2-2
- 47..... نقش و اهمیت خلاقیت از جنبه فردی 2-9-2-2
- 47..... نقش و اهمیت خلاقیت و نوآوری از جنبه سازمانی 3-9-2-2
- 47..... تقسیم بندی سازمانها بر اساس میزان خلاقیت 10-2-2-2
- 48..... تحقیقات انجام شده در داخل کشور 1-3-2-2

- 51.....2-3-2-تحقیقات انجام شده در خارج از کشور.....
- 58.....4-2- جمع بندی

فصل سوم - روش شناسی تحقیق

- 60.....1-3- روش تحقیق
- 60.....2-3- جامعه آماری، نمونه و روش نمونه گیری
- 60.....3-3- متغیرهای تحقیق
- 61.....4-3- ابزار و روش اندازه گیری
- 61.....3-4-1- پرسشنامه اطلاعات فردی
- 61.....3-4-2- روایی و پایایی پرسشنامه ها
- 62.....3-4-3- نحوه امتیاز بندی و تفسیر نتایج
- 63.....4-4-3- روش های آماری جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات.....

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل داده ها

- 64.....1-4- مقدمه
- 64.....2-4- توصیف یافته های تحقیق در ارتباط با مشخصات فردی
- 70.....3-4- توصیف متغیرهای اصلی تحقیق.....
- 72.....4-4- بررسی وضعیت طبیعی و تجانس واریانس در کارشناسان تربیت بدنی.....
- 73.....5-4- بررسی همگونی روابط کارشناسان و آزمون فرضیه ها

فصل پنجم - خلاصه، بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات

- 85.....1-5- مقدمه
- 85.....2-5- خلاصه تحقیق
- 85.....3-5- روش تحقیق
- 85.....4-5- جامعه، نمونه و روش نمونه گیری
- 85.....5-5- روش گردآوری اطلاعات
- 86.....6-5- روش های تجزیه و تحلیل داده ها
- 86.....7-5- یافته ها و نتایج تحقیق

88 8-5- بحث و نتیجه گیری
93 9-5- پیشنهادات تحقیق
95 فهرست منابع
102 پیوست
107 چکیده انگلیسی

فهرست جداول و نمودارها

35 جدول 1-2: عوامل فردی (درونی) پیش برنده و باز دارنده خلاقیت
36 جدول 2-2: عوامل محیطی (بیرونی) پیش برنده و باز دارنده خلاقیت
63 جدول 1-3- نمره گذاری آزمون خلاقیت عابدی
66 جدول شماره 1-4- توزیع فراوانی و درصد جنسیت در جامعه آماری
66 نمودار 1-4- وضعیت جنسیت کارشناسان
67 جدول شماره 2-4- توزیع فراوانی و درصد وضعیت سنی کارشناسان تربیت بدنی در جامعه آماری
68 جدول شماره 3-4- توزیع فراوانی و درصد وضعیت تحصیلی در جامعه آماری
69 جدول شماره 4-4- توزیع فراوانی و درصد سابقه کار در جامعه آماری
70 جدول شماره 4-5- توصیف متغیرهای خلاقیت کارشناسان تربیت بدنی
 جدول شماره 4-6- نتیجه آزمون کلموگروف اسمیرنوف برای تعیین توزیع طبیعی داده های مربوط به متغیرهای مختلف در
73 کارشناسان زن و مرد
74 جدول شماره 4-7- بررسی رابطه میان خلاقیت و سن کارشناسان تربیت بدن
74 جدول شماره 4-8- بررسی رابطه میزان خلاقیت و تحصیلات در جامعه آماری
75 جدول شماره 4-9- بررسی رابطه میان میزان خلاقیت و سابقه کار در جامعه آماری
75 جدول شماره 4-10- بررسی رابطه میان میزان خلاقیت و جنسیت در جامعه آماری
76 جدول شماره 4-11- بررسی رابطه میان عنصر سیالی و سن در جامعه آماری
76 جدول شماره 4-12- بررسی رابطه میان عنصر سیالی تحصیلات در جامعه آماری
77 جدول شماره 4-13- بررسی رابطه میان عنصر سیالی و سابقه کار در جامعه آماری

- جدول شماره 4-14- بررسی رابطه میان عنصر سیالی و جنسیت در جامعه آماری 77
- جدول شماره 4-15- بررسی رابطه میان عنصر انعطاف و سن کارشناسان در جامعه آماری 78
- جدول شماره 4-16- بررسی رابطه میان عنصر انعطاف و تحصیلات در جامعه آماری 78
- جدول شماره 4-17- بررسی رابطه میان عنصر انعطاف و سابقه کار کارشناسان در جامعه آماری 79
- جدول شماره 4-18- بررسی رابطه میان عنصر انعطاف و جنسیت در جامعه آماری 79
- جدول شماره 4-19- بررسی رابطه میان عنصر بسط و سن کارشناسان در جامعه آماری 80
- جدول شماره 4-20- بررسی رابطه میان عنصر بسط و میزان تحصیلات در جامعه آماری 80
- جدول شماره 4-21- بررسی رابطه میان عنصر بسط و سابقه کار در جامعه آماری 81
- جدول شماره 4-22- بررسی رابطه میان عنصر بسط و جنسیت در جامعه آماری 81
- جدول شماره 4-23- بررسی رابطه میان عنصر ابتکار و تحصیلات در جامعه آماری 82
- جدول شماره 4-24- بررسی رابطه میان ابتکار و سن در جامعه آماری 82
- جدول شماره 4-25- بررسی رابطه میان عنصر ابتکار و سابقه کار در جامعه آماری 83
- جدول شماره 4-26- بررسی رابطه میان عنصر ابتکار و جنسیت در جامعه آماری 83

فصل اول

طرح تحقیق

1-1: مقدمه

همه سازمانها برای بقا نیازمند اندیشه های نو و نظرات بدیع و تازه اند. افکار و نظرات جدید همچون روحی در کالبد سازمان دمیده می شوند و آن را از نیستی و فنا نجات می دهند. در عصر ما برای بقاء و پیشرفت و حتی حفظ وضع موجود، باید جریان نوجویی و نوآوری در سازمان ها تداوم یابد تا از رکود و نابودی آن جلوگیری شود. برای آن که بتوان در دنیای متلاطم و متغیر امروز به حیات رقابتی ادامه داد باید به نوآوری و خلاقیت روی آورد تا ضمن شناختن تغییرات و تحولات محیط برای رویایی با آن ها پاسخ های بدیع و تازه تدارک دید (الوانی، 1385). در این میان شناخت موانع موجود بر سر راه خلاقیت می تواند ما را در بکارگیری هرچه بیشتر از خلاقیت یاری دهد.

به طور کلی خلاقیت در قالب فردی، گروهی و سازمانی بررسی می شود (وودمن و همکاران¹، 1993؛ فورد²، 1996). که در همه مدل های ارائه شده، به عوامل فردی و زمینه ای به عنوان عوامل تأثیرگذار در بروز خلاقیت اشاره شده است (شالی و همکاران³، 2004؛ اگان⁴، 2005). این عوامل می توانند به اشکال مختلف فرآیند خلاقیت را دچار محدودیت سازند است تحقیق حاضر بر آن است تا به بررسی و تحلیل عناصر خلاقیت (انعطاف- سیالی- ابتکار- بسط) و تعیین رابطه آن با کارشناسان فوق برنامه تربیت بدنی دانشگاهها و تعیین میزان خلاقیت آنان در نهایت با ارائه الگوی عناصر خلاقیت، چارچوبی را برای تدوین

¹ Woodman et al.

² Ford

³ Shalley et al.

⁴ Egan

الگوی مناسب پیشنهاد نماید. امید است این تحقیق بتواند گامی کوچک در جهت توسعه عملکرد کارشناسان تربیت بدنی باشد.

از سوی دیگر، وجود جو و فرهنگ خلاقیت تأثیر بسزایی در پیشبرد اهداف ورزشی دانشگاهها دارد (فرانکن¹، 1998) و از آنجا که کارشناسان تربیت بدنی نقشی اساسی در تحول این متغیرهای (جو و فرهنگ) دارند، شناخت عناصر خلاقیت در آنها در رشد و شکوفایی ورزش دانشگاه تأثیرگذار خواهد بود. لذا تحقیق حاضر بر آن است تا با بررسی میزان خلاقیت و عناصر آن در کارشناسان فوق برنامه تربیت بدنی دانشگاههای مورد بررسی قرار دهد (مقیمی، 1385).

2-1: بیان مسأله

سازمانها برای بقای خود نیازمند اندیشه ها نو و نظرات بدیع و تازه میباشند. بقای یک سازمان به تداوم جریان تحول و نوآوری در آن است. تا بقا و پیشرفت بنماید. مدیران ادارات به عنوان عنصری که به خوبی می توانند از طریق خلاقیت و ترویج آن در بین کارمندان و استفاده از طرحها و ایده های کارمندان خود و اجرای مدیریت مشارکتی که مبنای آن استفاده کردن از خلاقیت کل کارکنان یک اداره جهت پیشرفت و تحول در آن است (منافی، 1381).

با توجه به افزایش چشمگیر نقش ورزش در بین دانشجویان و بررسی عوامل موثر در ارتقاء سطح کمی و کیفی آن لازم و ضروری به نظر می رسد از سوی دیگر وجود کارکنان در دانشگاهها جهت برنامه ریزی و اجرای برنامه های ورزشی برای دانشجویان که نیاز به تنوع در برنامه ها جهت جذب آنان به فعالیت ورزشی می باشد. و تنوع در آن نیاز به خلاقیت در طرح و اجرای آن دارد که استفاده از شیوه های کارآمد، جدید پویا و موثر در جهت ارتقاء سطح کیفی و کمی ورزش می باشند. در چنین شرایطی ایجاد خلاقیت در فعالیتهای ورزشی می تواند به عنوان یکی از راهکارهای موثر و مفید در این امر باشد. و این مستلزم مشارکت فعالتر کارکنان است (اصانلو، پرستو 1383).

¹ Franken

کسب شناخت از دانش خلاقیت حایز اهمیت است. در حقیقت کسب کلیه دانشهای رو به گسترش جهان بسیار مهم است. استفاده از دانش خلاقیت در جهان امروز یک ضرورت برای کلیه جوامع بشریست و برای کشورهای در حال توسعه شرط بقاست (الوانی، سید مهدی 1380).

با توجه به این موضوع و این واقعیت که: 1. خلاقیت استعدادی همگانی است و 2. این توانایی را می توان از طریق آموزش در سطوح مختلف پرورش داد. اگر گروه و سازمانی از این استعداد لایزال افراد استفاده کند چه اعجاب انگیز خواهد بود. الوانی، سید مهدی (1380).

محیط خلاق از خلاقیت حمایت میکند و به افراد اجازه پرورش و بروز خلاقیت می دهد. همچنین در محیط خلاق حل خلاق مسایل مطرح است که در آن تعادل بین تخیل و داوریتست. در یک جلسه حل خلاق مسایل می کوشیم اطمینان یابیم تلاش به نوعی اقدام منجر می شود و در آن شرکت کنندگان با احساسی از هیجان و تعهد درباره ایده ها و چگونگی کاربرد آنها خواهند داشت.

فوق برنامه ورزشی دانشگاهها بخشی از سازمانها که همواره به دنبال تغییرات مثبت و پیشبرنده هستند که مدیران و کارکنان آن با خلاقیت و نوآوری موجب کامیابی گروه ورزشی خود می شوند. کارکنان فوق برنامه ورزشی با تجهیز شدن به اعتماد به نفس بالا و عدم ترس از انتقاد و با همگرایی با سایر اعضا و.. که خصوصیات خلاقیت است باعث حرکت رو به جلو و سیر صعودی در ارایه خدمات ورزشی به دانشجویان می شوند. شناسایی افراد خلاق در سازمان و تشویق آنان باعث بالا رفتن نوآوری در آن سازمان می شود. همینطور آموزش و رواج خلاقیت و نوآوری در سازمان باعث کار آفرینی پشرفت در سازمان است.

باعث افزایش بازدهی در عرضه کمی و کیفی خدمات ورزشی به دانشجویان میگردد. و افزایش آن و تنوع و نوآوری باعث جذب دانشجویان بیشتر در کلاسهای ورزشی و رقابتهای ورزشی دانشگاهها میگردد که در نتیجه سلامتی قشر جوان دانشجو و شرکت آن در رقابتهای ورزشی با افزایش اعتماد به نفس آنها را به همراه خواهد داشت (بیات، حمید رضا 1375).

عدم توجه به خلاقیت و نوآوری در کارشناسان فوق برنامه ورزشی دانشگاهها موجب توقف در رشد توسعه ورزش دانشجویان میگردد. ما برای حل معضلات، مشکلات و برنامه ریزی در ورزش نیاز مبرم به شناخت

عوامل اثر گذار بر ارتقاء سطح کیفی ورزش دانشگاه‌ها داریم تا بتوان گسترده ورزش را به صورت منظم و مفیدی به کل دانشجویان انتقال دهیم (بیات، حمید رضا 1375).

بی شک یکی از زیباترین ویژگی‌های انسان قدرت آفرینندگی و یا خلاقیت اوست و به واسطه همین ویژگی است که انسان می تواند اهداف آرمانگرایانه خود را پدید آورده و توانایی های خود را شکوفا سازد تحقیق در مورد خلاقیت و عناصر تشکیل دهنده آن بیش از یک قرن پیش توسط دانشمندان علوم اجتماعی آغاز شد . آنچه بیش از این در مورد خلاقیت تصور می شد بر اساس " نگرش نبوغ آمیز " بنا شده بود و طبق این نگرش خلاقیت به افراد خاصی تعلق داشت ،افرادی که از نبوغ استثنایی برخوردار بوده و توانایی های ذهنی آنان فراتر از مردم عادی بشمار می رفت . بر همین اساس خلاقیت موهبت آسمانی پنداشته میشد که صرفا در اختیار تعداد محدودی از افراد قرار می گرفت (جمالی، عیسی 1377).

بطور کلی خلاقیت به معنای توانایی تولید اندیشه ها و ایده های جدید و ترکیب آنها با یکدیگر و بیشتر در جنبه های فکری نظری و به اصطلاح فعالیت های ذهنی و طراحی قبل از عمل به کار می رود و دارای چهار عنصر به شرح زیر می باشد (جمالی، عیسی 1377).

- ۱- سیالی : استعداد تولید ایده های فراوان .
- ۲- بسط : استعداد توجه به جزئیات .
- ۳- ابتکار : استعداد تولید ایده های بدیع ، غیر عادی و تازه .
- ۴- انعطاف پذیری استعداد تولید ایده ها و روشهای گوناگون .

دکتر جرج لند نویسنده کتاب آینده و خلاقیت در جریان پژوهش های خود به نتایج جالبی در ارتباط با خلاقیت رسید . وی در جریان پژوهشهای خود به نتایج جالبی در زمینه رشد سلول ها کشف کرد که سلولهای بسیار ریز در فرایند رشد خود دقیقا همان مراحل را طی می کنند که انسان در فرایند تفکر خلاق می پیماید . دکتر لند این کشف خود یعنی همانندی فرایندهای فوق العاده پیچیده تفکر خلاق و رشد سلول ها را با دانشمندان برجسته بیولوژی در میان گذاشت و آنها نیز تا یید نمودند که سلولها در فرایند رشد دقیقا همان کاری را انجام می دهند که انسان ها آن را تفکر خلاق می نامیم (حسینی،افضل السادات 1381).

پژوهشهای بعدی دکتر لند در زمینه های بیولوژی، ژنتیک، شیمی، مردم شناسی، کیهان شناسی و فیزیک اتمی نشان داد که در کلیه این موارد نیز همان فرایند طبیعی خلاقیت در کار است و نتیجه این پژوهش ها خلق تئوری " دگردیسی " بود. وی معتقد است تعمیم فرایند رشد و تغییر خلاق طبیعت به موجودیت هایی از قبیل یک فرد، سازمان، جامعه و... به ویژه تمدن بشری است. بدین ترتیب با تعمیم روند رشد و تکامل در طبیعت، اصول و قوانین موفقیت در کلیه فعالیت های بشری استخراج می گردد. در سال 1379 محمد سام تحقیقی تحت عنوان " بررسی رابطه خلاقیت با سبک های رابطه مدار و وظیفه مدار مدیران زن و مرد در دوره متوسط استان کرمان " بر روی 122 نفر از مدیران انجام داد و نتایج حاصله از این تحقیق به شرح ذیل می باشد :

- ۱- میزان خلاقیت مدیران مرد (43/45 %) و بیشتر از میزان خلاقیت مدیران زن (40/80 %) است .
 - ۲- 33/9 % مدیران مرد و 33/3 % مدیران زن دارای خلاقیت متوسط هستند.
 - ۳- بین سبک رهبری رابطه مدار در مدیران مرد وزن تفاوت معناداری وجود ندارد و مدیران مرد وزن با خلاقیت در متوسط به سبک رهبری رابطه مدار معتقدند .
 - ۴- مدیران مرد وزن با خلاقیت بالا تمایلات زیادی به سبک وظیفه مداری دارند .
 - ۵- میان میزان خلاقیت مدیران مرد وزن و نوع سبک رهبری رابطه مدار، رابطه وجود دارد و مدیران با خلاقیت متوسط تمایل بیشتری به سبک رابطه مدار دارند .
- در سال 1381 میر حسین سید عامری تحقیقی را تحت عنوان زیر انجام داد بررسی سبک رهبری خلاقیت و اثر بخشی مدیران ورزشی دانشگاه های کشور " و نتیجه گرفت : میان خلاقیت سازمانی و میزان اثر بخشی آنها رابطه ای مستقیم و معنا دار وجود دارد و خلاقیت در ارتقای اثر بخشی آنها در سازمان اثر گذار است.
- ۱- رابطه مستقیم و معناداری میان سبک رهبری اولیه و نیز سبک های رهبری توسعه ای انتخابی مدیران با خلاقیت مدیران ورزشی وجود دارد .
 - ۲- میزان خلاقیت به عنوان عامل اثر گذار در تعیین سبک های رهبری مدیر محسوب نمی گردد .

تحقیقات و مطالعاتی که در داخل کشور به بررسی خلاقیت پرداخته اند نشان می دهد که بیشترین درک مدیران تربیت بدنی دانشگاه های سراسر کشور از خلاقیت در تجزیه و تحلیل نظام یافته، استفاده از مجردات ذهنی و نیاز به تطبیق بوده است. مدیران اجرایی موفق در زمینه های غیر ورزشی، عدم اعتماد به نفس و شک و ترس از شکست را به عنوان اصلی ترین مانع بر سر راه خلاقیت بیان داشته اند (هرمن بریور¹، 2004). با توجه به این که خلاقیت با شخصیت ارتباط مستقیم دارد بررسی و شناخت آن از اهمیت بالایی برخوردار خواهد بود (قربان زاده، 1379).

با وجود این که در یک بررسی در داخل کشور، بین خلاقیت مدیران تربیت بدنی آموزش و پرورش کشور و ویژگی های فردی آنان (مدرک تحصیلی و سابقه مدیریتی) رابطه معنی داری مشاهده نشد (خسروی، 1383). اما این عدم رابطه قانع کننده نبوده و امکان دارد با وجود ارتباط بین ویژگی های فردی و خلاقیت بین ویژگی های فردی کارشناسان با خلاقیت رابطه معنی داری برقرار باشد. این اطلاعات درک روشن تری از این که کارشناسان خلاق دارای چه ویژگی هایی هستند در اختیار ما قرار خواهد داد. با توجه به مطالب فوق، محقق در نظر دارد تا ضمن بررسی میزان خلاقیت و عناصر آن در کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه های تهران، و رابطه بین ویژگی های فردی و خلاقیت رادراین کارشناسان مورد مطالعه قرار دهد و پاسخ مناسبی برای سوالات ذیل فراهم نماید:

1- آیا بین میزان خلاقیت کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه های تهران و سن و تحصیلات و سابقه کار کارشناسان رابطه معنی دار وجود دارد؟

2- آیا بین عناصر خلاقیت (سیالی و بسط و انعطاف و ابتکار) کارشناسان تربیت بدنی دانشگاه های تهران و سن و جنس و سابقه کار و تحصیلات آنها رابطه معنی داری وجود دارد؟

1-3: ضرورت تحقیق

در سال های اخیر، تغییر در ورزش دانشگاهها به طور چشمگیری افزایش یافته است. همگان انتظار دارند تا با کار جدید، یک باره تغییری شگرف در روند ورزشی دانشگاهی ایجاد شود و کاستی ها از بین رود. این انتظار، به واسطه تصویری از خلاقیت در ذهن تداعی می کند که به واسطه آن روش ها و عملکرد

¹ Herman Brewer